

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 13. De prudentia Confessarij in erudiendo rudi in fide, nec satis
sciente viam salutis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

mensura, quodque ipse talia merita sua, possit omnibus suis membris communicare, ac efficere ut nobis impurentur tanquam nostra.

Tertio in nobismetipsis excitare desiderium participationis ipsorum Christi meritorum; optando vehementer in diu veste confecta ex tam pretiosis velleribus agni illius immaculati: capotissimum in tentione, ut Deum honoremus, & ei maxime placeamus proximis item nosque ipsos eadem veste calefacti, iuuenimus ad roborationem gratiæ & virtutum nobis diuinitus infusarum, animæque nostræ maius decus & ornamentum: ut tum ipsa tum actiones ipsius, gratiores sint in conspectu Dei.

Quarto, erigi in spem tanti beneficii consequendi; tum quia id maxime conuenit summæ Christi ergo nos misericordie, cui is typum quemdam gessit misericordia sancti Iob. dicentis in cap. 31. Si despecti pereuntem, eo quod non habuerit indumentum, & absque operimento pauperem; si non benedixerint mihi latera eius, & de velleribus ouium mearum calefactus est, &c. tum quia conuenit bonitati, magnificentiæ, liberalitati que diuinæ, ut in via nobis conferat quod summum est inter bona præsentis vitæ; suum scilicet meritum: sicut in patria nobis confert quod item summum est; puta visionem, & fruitionem suæ essentiae. Tum demum quia maxime honorificum est humanitati Christi, ut sic loquere possit & velit suos.

Postremo addere orationem, qua deuote instanterque peccamus à diuina bonitate per ipsa summa Christi merita, & Beatæ Virginis, Sanctorumque omnium intercessionem, ut de inexhausto eorumdem meritorum thesauro paupertatem & indigentiam nostram subleuare dignetur, ut calefacti de velleribus illius agni sui, qui tollit peccata mundi, seruamus ipsi in sanctitate & iusticia, omnibus diebus nostris. Ad hoc enim idem agnus innocens & impollutus occisus est, in quo fundaretur, & à quo inchoaretur, & per quem promoveretur perficereturque omne bonum nostrum. Cui laus sit ab omni creatura, de qua Apoc. 5. Et omnem creaturam que in celo est, & super terram & sub terra, & que sunt in mari, & que in eo, omnes audiu dicentes sedenti in throno & agno Benedictio & honor & gloria & potestas in sæcula sæculorum. Amen.]

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

De prudentia Confessarij in erudiendo rudi in fide, nec satis sciente viam salutis.

S V M M A R I V M.

- 153 Declaratio mysterij sacrosanctæ Trinitatis accommodatè ad captum rudiorum.
 154 Similis declaratio mysterij Incarnationis.
 155 Propositio aliorum mysteriorum in simbolo Apostolico expressorum.
 156 Ratio qua ab Ecclesia inculcantur.
 157 Via salutis postea in adimplerione diuinæ voluntatis, & vniuersè quid Deus velit à nobis.
 158 Vitanda ad tenendam viam salutis.
 159 Detrimta a peccatum accepta recedendo à via salutis, cum ratione reparandi.

Cum editus iussu Concilii Tridentini Catholici ad Patrochos sufficienter ea suppeditet quæ huc spectare possunt: siue quo ad res, de quibus rudem erudire oportet: siue quo ad modum erudiendi: contenti erimus attingere familiarè modum agendi cum nonnullis adeo rudibus, ut de principiis fidei in ipsa etiam confessione doceri debeant, ut absolutionis Sacramentalis bene capaces censantur: quod aduertere, in eo que Pœnitentem suum iuare accommodatè ad ipsius captum, prudentiæ est Confessarij: sicut & nescientem informare de via salutis; quod utrumque quæ ratione paucis fieri possit sequitur tradendum.

Modus familiaris erudiendi rudem in fide.

S E C T I O P R I O R.

153. **H**ic modus potest esse ille, quem attigit Iacobus à Grapshis in lib. 1. decisionum aurearum cap. 24. num. 3. ut declaratur, quid sibi velit quod formemus signum crucis, ducta manu à capite ad imum pectus; deinde à sinistro humero ad

dextrum dicentes In nomine Patris, & Filij & Spiritus sancti. Hæc enim verba indicant sacrosanctæ Trinitatis mysterium; ad quod recolendum institutus est in Ecclesia dies Dominicus: in eo que consistit, quod Deus totius mundi (ex articulo primo symboli Apostolici) conditor, & rector, supremusque Dominus ex quo toti pendemus, vnicus sit quidem in sua natura diuina; trinus tamen in personis suis diuinis: sicut figura triangularis vna est in sua natura, & trina in tribus angulis in quibus consistit: atque primam earum à nullo alio habentem originem, nomine Patris significari: secundam vero, habentem originem à Patre, significari nomine Filij: & demum tertiam à Patre Filioque simul habentem originem, significari nomine Spiritus sancti; neque eam differentiam originis obstare quo minus Deus sit vnicus, cum omnium trinum vna eademque sit diuinitas duratione, omnique perfectione infinita; ita ut Pater sit quidem persona alia à filio & Spiritu sancto; non sit tamen alius Deus, sed vnus & idem, adeo ut vnitas in trinitate, & trinitas in vnitate veneranda sit: quod simpliciter credere, nec vexare se inquisitione modi, quod fieri possit, monendus est Pœnitens: ne volens sapere plusquam oportet, factus scrutator maiestatis opprimatur à gloria.] iuxta Sapientem Proverb. cap. 25

Productio vero manus à capite ad imum pectus significat descensum Filij Dei in sanctissimæ Virginis Mariæ uterum: seu ipsum non quidem hominis sed Spiritus sancti operatione conceptum esse & hominem factum in ipso beatissimæ Virginis Mariæ utero, prout declaratur per secundum symboli Apostolici articulum: sic ut simul sit verus Deus, si. ut æternus Pater ipse; & verus homo ex anima & corpore constans; sicut temporalis mater ipsius. In quo consistit alterum nostræ religionis præcipuum mysterium, quod dicimus Incarnationis: quia est filij Dei incarnati per humanæ naturæ assumptionem: quæ vtrumque adumbrari potest similitudine: si Rex in throno sedens aliquem ad se in eum assummet secum sessurum. De quo mysterio, ut de præcedenti simpliciter credendo, monendus est Pœnitens.

Natus autem de eadem Virgine in stabulo, postea passus est sub iudice Pontio Pilato, crucifixus, & in cruce mortuus, ac mortui corpus mandatum est sepulture, & anima descendit ad loca subterranea, in quibus animæ iustorum commorabantur, donec per eandem Christi mortem aperiretur eis cælum, quod per peccatum Adami primi omnium parentis, erat clausum. Tertia autem die animâ reddita corpori, is rediit ad vitam, & quadragesimo post die cælum ascendit; vbi gloriosus sedet ad dextram Dei Patris omnipotentis; vnde & venturus est iudicare omnes homines; constitutus ad dextram iis, qui bona egerunt, & decesserunt in Dei gratia; & ad sinistram iis, qui mala egerunt & decesserunt in peccato mortali: ut in illos sententiam æternæ salutis, & in hos sententiam proferat æternæ perditionis. Iam quod formantes signum crucis manum à sinistro humero ad dextrum reducimus, significat causam assumptæ naturæ humanæ à Filio Dei, esse ut à sinistra sua ad dextram, id est, à statu damnationis, ad statum salutis homines transferret, iuxta illud ad Rom. 4. Traditus est propter delicta nostra: & resurrexit propter iustificationem nostram] siue ut passione sua, pro peccatis nostris Deo satisfaceret: & sua resurrectione excitaret nos spe futuræ beatitudinis, ad studium sanctitatis morum: per quam Deo placentes consequeremur æternam salutem. In quem etiam finem Spiritum sanctum dedit Ecclesiæ suæ Catholicæ (extra quam salus obtineri nō potest) ut eam regeret, & vnum quemque fidelem in ea suis cælestibus donis confirmaret, diuinisq; impulsibus, ad ipsius salutis portum proueheret. Vbi monendus est ille qui eruditur, nomine Ecclesiæ significari congregationem Christi fidelium, qui credunt tenent; quidquid sancta Romana Ecclesia credit & tenet. Posuit etiam sanctorum hominum, sacramentorumque communionem (de quorum præsertim Pœnitentiæ & Eucharistiæ, vtu, quem idem tunc vsurpare statuit: instituendus est pro ipsius captu) tanquam adiumenta ad peccatorum remissionem & consecutionem diuinæ gratiæ: quæ est æternæ salutis quoddam quasi semen, ex quo prouenit æterna gloria, non solum animæ sed etiam corporis restituendi vitæ; iterumque animæ ita sociandi, ut ab ea siue beata fuerit siue misera nunquam separandum sit.

Valerij Tom. 1. Pat. 1.

Quibus propositis, & prudentia erit monere, ea omnia contineri in Symbolo Apostolorum, quod cum oratione Dominica & salutatione Angelica addidit recitarique solet à fidelibus, tanquam continens ea quæ communiter debent nobis ob oculos versari ad fouendum in nobis pietatis bonorumque operum studium, & pietatem: vitæque improbitatem auerendam iuxta illud ad Titum. 2. Apparuit gratia Dei saluatoris nostri omnibus hominibus: erudiens nos ut abnegantes impietatem & secularia desideria sobriè iustè & piè viuamus in hoc sæculo expectantes beatam spem & aduentum magni Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi: qui dedit semetipsum pro nobis, ut redimeret nos ab omni iniquitate & mundaret sibi populum acceptabilem sectatorem bonorum operum.]

156.

Addi etiam poterit ad recolendam memoriam mysterij sanctissimæ Trinitatis bonorum omnium vberissimi fontis, Ecclesiam celebrare diem Dominicum & particulariter illum qui proximè sequitur Pentecosten, Beneficium autem maximum Christi Incarnationis ac Natiuitatis, memorià recolendum eandem Ecclesiam inculcare obseruatione solemnitate Annunciationis Beatæ Mariæ, & Natalis Domini cum præcedente Aduentu Beneficium verò Passionis (cuius representatio est celebratio missæ) inculcare obseruatione diei veneris, & temporis quadragesimalis; & erectionis crucis; non modo in templis, sed etiam extra ea in vrribus, domibus & agris, Mysterij autem resurrectionis Christi (ac nostræ etiam aliquo modo) memoriã inculcare celebratione tum diei Dominicæ, tum etiam solemnitate Paschali: quibus succedit festum Ascensionis Domini in memoriã mysterij eiusdem Ascensionis. Porro futurus Christi aduentus ad iudicium inculcatur simul cum aduentu primo, in quo incarnatus de Spiritu sancto, homo factus est. Beneficium verò dari Ecclesie Spiritus sancti inculcatur obseruatione annua solemnitate Pentecostes. Eiusdem Ecclesie vnitas indicatur templo materiali omnibus communi, in quo omnes preces fiunt pro omnibus qui de ea sunt. Sanctorum communio & remissio peccatorum inculcatur: illa quidem, celebratione præcipuè solemnitate omnium Sanctorum, & festo corporis Domini, ac vsu panis benedicti: hæc verò vsu tum aquæ benedictæ, tum indulgentiarum, tum etiam ieiuniorum. Nostra denique resurrectio & vita æterna inculcatur: illa quidem solemnitate Paschali (vt iam attigimus) conseruatione reliquiarum sanctarum: & vsu cœmiteriorum institutorum ad religiosam sepulturam defunctorum: hæc verò celebratione adhuc festorum Ascensionis Domini: & omnium Sanctorum ac supplicationum & cantuum lætitiæ in Ecclesia.

Ratio informandi paucis, cum qui nescit spectantia ad viam salutis.

SECTIO POSTERIOR.

Cum proposita ignorantia coniuncta est alia, eorum quæ spectant ad salutis viam: cui remedium aliquod adhiberi consentaneum est, antequam Pœnitens ea laboras dimitatur: quod videtur sic paucis fieri posse, cum non datur tempus agendi pluribus.

157.

Primo inculcandum est æternam salutem ad quam aspirat non contingere nisi facienti voluntatem Dei dicente Domino *Matth. 7. Qui facit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ipse intrabit in regnum cœlorum.* Quenam autem sit Dei voluntas quam facere oportet, de Iarari mandatis, de quibus *Matth. 19. dicitur*, Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Paucis autem comprehensam haberi verbis illis *Mithæ. 6. Indicabo tibi o homo quid sit bonum, & quid Dominus requirat a te: vtique facere iudicium & diligere misericordiam, & sollicitum ambulare cum Deo tuo.* Quibus verbis significatur voluntatem Dei esse, vt vitam agamus, respectu quidem nostri, in ieiunio, seu mortificatione concupiscentiæ nostræ, quæ cum conceperit, parit peccatum: *Iacobi 1. Id enim est facere iudicium; tollendo scilicet, ei licentiam quam contra ius salue sibi ea sumit, dum in prosecutione iucundi, aut fuga molesti excedit rectos rationis limites. Respectu verò proximi, in elemosynâ; quæ si iuuetur in sua necessitate; hoc enim est diligere misericordiam. Respectu denique Dei, in oratione, ac omni deuotione erga eum: quod est,*

sollicitum ambulare cum Deo: scilicet seruido illi in sanctitate & iustitia omnibus diebus nostris.] *Lucæ 11.*

Det ergo operam caueatque, ne in ipso vigeat aut concupiscentia; siue voluptatis siue curiositatis siue vanitatis (quarum prima concupiscentia carnis: secunda, concupiscentia oculorum: & tertia, superbia vitæ] *dicitur prima Ioannis 2.*) a it peruersa voluntas erga proximum; aut negligentia in seruido Dei. Viget autem concupiscentia voluptatis, in gulosis, & in luxuriosis; ad quos illi reuocantur, qui mollibus vestiuntur. Concupiscentia verò curiositatis, in curiosis & auariss; quorum illi nimis appetunt scire, & videre pulchra: hi vero, habere chara. Concupiscentia demum vanitatis in superbis, in quibus viget nimis appetitus fauoris, laudis, & honoris. Quibus omnibus inculcanda sunt verba *Ecclesiastici 18. post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua auertere; si præstes animæ tuæ concupiscentias eius, facient te gaudium inimicis tuis.* Quæ verba ostendunt non modo confeniendum non esse concupiscentijs: sed etiam in primo earum motu, eas repellendas esse, iuxta illud in *sequenti capite 21. Quasi à facie colubri fuge peccata.*

Peruersitas verò voluntatis erga proximum viget; tum in iracundis; malevolentiam quam intus gerunt in animo, prodentibus exterius verbis iniuriosis, seu maledictis, actibus vindictarijs, signis in facie, gestibus & clamoribus: tum in inuidis, dolentibus de prosperitate, & gaudentibus de infortunio proximi.

Negligentia denique prædicta viget in acediosis torpentibus in Dei seruido; raro, aut sine debita reuerentia, & attentione orantibus vel Missam audientibus; leuiterque tantum se ad Sacramenta Pœnitentiæ & Eucharistiæ parantibus.

Commendanda demum est saluberrima memoria præsentis Dei, tanquam actionum nostrarum testis præsentis, qui idem nos misericorditer nunc sustinens, erit postea seuerus iudex, faciens reddere rationem vsque ad vltimum quadrante: ad cuius tribunal progressio quædam est, & accessus vita nostræ: vnde ita instituta ea debet, vt illum habere possimus placatum, ne nobis conueniat quod ab iplo Christo *Matth. 26. dicitur* est de Iuda, Bonum esset ei, si natus non fuisset homo ille.

Adhuc qui eruditur moneri potest de detrimentis quæ accipiuntur relicta viâ salutis, & de ratione qua reparari possunt, eandem viam tenendo. Per peccatum igitur recedendo à viâ salutis, detrimenta accipiuntur, non modo ordinariè à peccatore, sed etiam à proximo multoties: Deo autem nunquam; iuxta illud *Iob. 35. Si peccaueris, quid ei noceris, & si multiplicatæ fuerint iniquitates tuæ, quid facies contra eum? Accepta autem à proximo reparantur per restitutionem, quam iure naturæ tenetur facere, qui illa iniuste intulit; aut si eam facere non potest, recurrere ad Christum. In quo recursus oportet primò cognoscere ipsa detrimenta illa, & cum dolore offerre nos Christo paratos ad quouis pœnas patientes eo nomine libenter, quod per nostram culpam illi quos sanguine suo redemit, detrimentum patitur cum aliqua diminutione honoris ipsius.*

Secundò tantum de ipsius potentia, scientia, & bonitate credere & sperare, vt persuasum habeamus, quod possit, sciat, & velit pro nobis satisfacere; si vt par est id ab eo per deuotam orationem petamus. Quæ faciendâ est adhibitis intercessoribus Sanctis, & reuocatâ in memoriã passionis Domini; quâ nobis omne bonum meruit verè misericors.

Accepta verò à nobis detrimenta, sunt peccati macula, & innumera alia mala quæ eam sequuntur *iuxta illud Psal. 31. Multa flagella peccatoris.* de quorû reparatione, in sequentibus lib. 5. cum de contritione, ad eandem reparationem instituta, vt pote quæ est Pœnitentia, de qua Dominus noster *Luc. 13. ait*, Nisi pœnitentiam habueritis omnes peribitis. Accedit ad ea ipsa mala, exiguus valor eorum etiam bonorum operum; quæ etsi proueniunt ex radice diuinæ gratiæ & charitatis, ideoque sunt æternæ salutis meritoria; ob negligentiam tamen & tepiditatem nostram, neque nobis tam fructuosa, neque proximo tam proficua, neque Deo tam honorifica sunt quam deberent esse.

Pro eorumdem autem reparatione recurrendum est ad

Chri.

Christum qui infinita sua munificentia & magnitudine ac illimitata potestate, dare potest nostris actionibus quantum volent valore, & que acceptatione eas extendere, ad quam plurimum utilitatem. Coram illo igitur humiliter constitui gratias ei agamus de eo, quod bonum fuerit in iisdem actionibus: quodque imperfectum in eis est recognoscamus confusi, & intus de tali imperfectione dolentes cum desiderio magno tam honoris divini promovendi, quam utilitatis proximi procurandæ. Atque ipsas denique nostras exigui valoris actiones cum actionibus illius infiniti pretij offeramus illi, petendo suppliciter per passionis suæ merita ac Sanctorum intercessionem, ut pro infinita sua benignitate & misericordiâ dignetur quod illis deest supplere ad ipsius gloriam, & nostram, ac proximorum æternam salutem.

CAPVT DECIMVM QVARTVM.

De dispositionibus necessariis in anima ad tenendam salutis viam Penitentis inculcandis.

SVMMARIVM.

- 160 Tales dispositiones precipue; bona voluntas, coniunctio anime cum Christo, & conatus noster: & in quo due priores consistant.
- 161 Noster conatus in quo consistat, quidque requirat.
- 162 Coniunctio anime cum Christo per fidem, quodque hac debeat esse recta, magna, & fortis.
- 163 Coniunctio per spem, quodque de nobis dissidendum sit, & in Christo consistendum.
- 164 Tam dissidentia de nobis quam confidentia in Christo debet esse recta, magna & fortis: & quomodo.
- 165 Coniunctio anime cum Christo per charitatem.
- 166 Ad quam coniunctionem abnegatio sui ipsius occurrit cum dilectione Christi.
- 167 Tamque illa, quam hac debet esse recta, magna & fortis, & quomodo.
- 168 Necessitas proponendi Christum ante conspectum suum ad tenendam viam salutis: & modus quo id fieri debet.
- 169 Adiuventia remota ad id faciendum.
- 170 Adiuventia propinqua.
- 171 Precipuum eorum, quod est servare amore Christi quo modo ferventur exercitio fidei.
- 172 Quomodo exercitio spei.
- 173 Quomodo exercitio charitatis.
- 174 Humilitationis nostre necessitas, & que ad eam inveniunt.
- 175 Debet esse recta, magna, & fortis.
- 176 Ratio illam exercendi intra nos.
- 177 Ratio illam exercendi extra nos.
- 178 Ratio illam exercendi cum proximo.
- 179 Necessitas adversa patienti propter Christum: & que sint ad id communita adiuventia.
- 180 Considerationes speciales inveniuntur specialiter ad patientiam adversa que nobis inferuntur ab aliis.
- 181 Voluntaria susceptio adversorum qualis esse debeat.

Conte-
ta in
hoc &
in
quanti
a. De
Eorum
quo sa-
cra, eo
nimit-
ne, q
maxi-
ma ex
parte
sua pro
filiab
cno ec-
cno Pa-
triu per
quos di-
vina bo-
nitas
dignas
ra offi-
mstra
Sere
ratem
nobis
re.

160.

Precipue istiusmodi dispositiones sedulo Penitentibus inculcandæ, sunt præter bonam voluntatem, tum anime coniunctio cum Christo, tum eiusdem anime conatus. Bona autem voluntas in hoc consistit, ut omni vira velis Dei servare mandata, declinando à malo & faciendo bonum: atque (secundum illud Apostoli in priori ad Corinth. 10. Siue manducatis siue bibitis, siue aliud quid facitis, omnia in Dei gloriam facite) intendas Dei gloriam: seu tanquam finem, tibi proponas divinum honorem. Sub quo adverte contineri cognitionem divinæ perfectionis; reverentiam & timorem maiestatis: amorem bonitatis cum exhibitione obedientiæ ei debiti: ac demum perfectionem tam propriam, quæ proximi propter Deum: nempe ut huius voluntas fiat, ei que placeatur in omnibus. De cuius bonæ voluntatis necessitate in anima, ad agendam vitam æternæ salutis meritoriam, nullum dubium est: quando quidem hæc tanta merces solis mandata ex amore Dei servantibus redditur: iuxta illud Matt. 19. Si vis ad vitam ingredi serva mandata] & illud, quod in priori ad Corinth. 13. docet Apostolus, facta sine charitate nihil prodesse: ad ipsam scilicet æternam salutem.

Valery Tom. 1. Pars 1.

Dispositiones præter bonam voluntatem necessaria: tum anime coniunctio cum Christo, tum conatus eiusdem anime.

SECTIO I.

Coniunctio autem cum Christo versatur in eo, ut anima illi in hæreat tanquam fundamentum unico salutis; quæ dignum nihil operari possumus nisi ipso adiuvante & cooperante. Nam ex priori ad Corinth. 3. Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est Iesus Christus.] & ex Actis cap. 4. Non est in alio quo salus: nec enim aliud est nomen sub cælo datum hominibus, in quo nos oporteat salvos fieri.] Vnde idem Dominus ait Ioan. 15. Sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palme & areiter: & colligent eum, & in ignem mittent & ardet.] Fit verò eiusmodi coniunctio per mentem & voluntatem, quibus anima beneficio fidei, spei, & charitatis affurgit ad Christum ei que ligatur: illis (quarum ministerio videtur agitur meritoria) resignatis in ipsius potestate: ut cum Apostolo ad Galat. cap. 2. dicere liceat. Vivu iam non ego, vivit verò in me Christus, pro quo facit Concil. Trid. sess. 6. de iustificatione cap. 7.

161.

Conatus demum noster consistit in sedulitate cooperandi gratiæ Dei; cuius concursus cum nostro conatu perinde requiritur ad opera salutis æternæ: ac concursus Magistrum tenentis ac impellentis debilem puerili manum, ad exarationem elegantium literarum. Id quod patet per illud Apostoli in priori ad Corinth. cap. 15. Abundantius illis omnibus laboravi non ego, sed gratia Dei mecum.] De qua gratia, nihil esse quod quis dissimulat, patet per illud promissum Domini Apoc. 3. Ecce sto ad ostium & pulso, si quis audierit vocem meam & aperuerit ianuam, intrabo & cenabo cum illo & ipse mecum.] Nostri verò conatus necessitatem cooperandi cum illa, sufficienter indicant verba Domini Matth. 11. Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud] Luc. 13. Contendite intrare per angustam portam.]

Ceterum in eodem conatu, non tam virium naturalium robore, & quasi lacertis, quam industria versandum est; perinde ac in extruendis magnis ædificiis ad magna ligna & & grandiores lapides elevandos; apteque inter se coaptandos plus valet industria quam vires corporis quantumcumque magnæ. Consistit autem talis industria; tum in eo ut semper Christum provideamus in conspectu nostro tanquam verum Deum, à quo est omne auxilium nostrum, ne ipsimet nos ipsos perdamus: iuxta illud Osee 13. Perditio tua Israel, tantummodo in me auxilium tuum:] tum etiam in eo ut nos coram illo humilemus, acceptum ei ferentes quidquid boni agimus: iuxta illud Iuane 26. Omnia opera nostra operatus es nobis Domine.] reputantesque nos servos inuiles: iuxta illud Luc. 17. Cum feceritis omnia que præcepta sunt vobis: dicite Ieri inutiles sumus.] Tum demum in eo, ut que adversa contingunt in ea de qua agimus via; patienter feramus pro ipsius nomine: De quibus singulis accommodatè ad quotidianam praxim dicendum est: quid, postquam dixerimus de triplici ante memorata anime coniunctione cum Christo.

De coniunctione anime cum Christo per fidem.

SECTIO II.

Hanc coniunctionem significavit Apostolus cum ad Ephes. 3. dixit Christum per fidem habitare in cordibus nostris.] Eius autem necessitatem ad tenendam viam salutis indicavit, cum ad Hebr. 11. dixit, Impossibile est sine fide placere Deo.] sicut & ipse Christus Dominus cum Ioan. 17. dixit. Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti Iesum Christum:] Vnde sumi potest argumentum inculcandi penitentia, ut magno studio diuinum fidei donum in se conseruet: tum refrenando mentem à vanacuriositate, eamque captivando in obsequium Christi:] iuxta prescriptum eiusdem Apostoli in posteriori ad Corinth. cap. 10. Tum voluntatem repurgando à sordibus peccatorum, quas ad infidelitatem disponere idem Apostolus satis indicavit, cum in posteriori ad Timoth. cap. 3. dixit: Corruptos mente & re-

162.

